

Reglur þessar, sem settar eru samkvæmt 5. mgr. 3. gr. Skipulagslaga nr. 19/1964 ásamt síðari breytingum, öðlast gildi þegar í stað.

Umhverfissráðuneytinu, 14. mars 1997.

Guðmundur Bjarnason.

Ingimar Sigurðsson.

5. mars 1997

Nr. 196

SAMÞYKKTIR

fyrir Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

Heiti sjóðsins, hlutverk og deildaskipting.

1. gr.

Sjóðurinn heitir Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins. Heimili hans og varnarþing er í Reykjavík. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum laga nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins og samþykkt þessara.

2. gr.

Sjóðurinn starfar í tveimur deildum, A-deild og B-deild. Um aðild að hvorri deild um sig fer eftir II. kafla samþykkt þessara. Fjárhagur deildanna skal vera aðgreindur. Rekstrar-kostnaði skal skipt á milli þeirra í hlutfalli við umfang hvorrar deildar í rekstri sjóðsins samkvæmt nánari reglum er stjórn sjóðsins setur.

Stjórn sjóðsins og starfsmenn.

3. gr.

Stjórn sjóðsins skal skipuð átta mönnum. Fjármálaráðherra skipar fjóra stjórnarmenn, stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja skipar tvo stjórnarmenn, stjórn Bandalags háskólamanna skipar einn stjórnarmann og stjórn Kennarasambands Íslands skipar einn stjórnarmann. Sömu aðilar skipa jafnmarga menn til vara. Skipunartími stjórnarmanna er þrjú ár. Stjórnin kýs formann úr sínum hópi til eins árs í senn.

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skal fjalla um allar meiri háttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Stjórn sjóðsins ákveður hvernig daglegum rekstri er hátað og hefur eftirlit með honum, bókhaldi sjóðsins og meðferð fjármuna hans.

Stjórnarfundir skal halda svo oft sem þurfa þykir og eigi sjaldnar en einu sinni í mánuði að jafnaði. Fundir skal boða með dagskrá með minnst tveggja daga fyrirvara. Fundur er lög-mætur sé þannig til hans boðað og hann sóttur af a.m.k. sex stjórnarmönnum eða varamönnum þeirra. Fundur sem boðaður er með skemmri fyrirvara er lög-mætur ef hann er sóttur af öllum stjórnarmönnum eða varamönnum þeirra. Ákvarðanir stjórnar skulu teknar með samþykki fjögurra stjórnarmanna hið minnsta. Séu jafnmörg atkvæði með og móti tillögu telst hún þó fallin. Halda skal gerðabók yfir stjórnarfundir og skulu allir stjórnarmenn sem fund sitja undirrita fundargerðina.

4. gr.

Stjórnin ræður sjóðnum framkvæmdastjóra. Stjórnin ræður annað starfsfólk sjóðsins og ákveður skipulag starfs á skrifstofu hans að fengnum tillögum framkvæmdastjóra og semur við þá aðila sem falið er að annast verkefni fyrir sjóðinn.

5. gr.

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem sjóðstjórnin hefur gefið. Ráðstafanir, sem eru óvenju- legar eða mikils háttar, getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá sjóðstjórn.

Framkvæmdastjóra er óheimilt, nema að fengnu leyfi stjórnar, að sitja í stjórn atvinnu- fyrirtækja eða taka þátt í atvinnurekstri að öðru leyti, sbr. þó 3. mgr. 6. greinar. Eignarhlutur í fyrirtæki telst þátttaka í atvinnurekstri nema um sé að ræða óverulegan hlut sem ekki veitir bein áhrif á stjórn þess.

6. gr.

Stjórnamenn og framkvæmdastjóri skulu vera lögráða, fjár síns ráðandi, hafa óflekkað mannorð og mega ekki á síðustu fimm árum hafa fengið dóm fyrir refsiverðan verknað samkvæmt almennum hegningarlögum, lögum um hlutafélög, einkahlutafélög, bókhald, árs- reikninga, gjaldprot eða opinber gjöld.

Um hæfi stjórnamanna, framkvæmdastjóra og annarra starfsmanna sjóðsins til með- ferðar máls fer eftir efnisreglum hliðstæðum þeim sem eru í II. kafla stjórnsýslulaga nr. 37/1993.

Stjórnamenn, framkvæmdastjóri, endurskoðendur og aðrir starfsmenn sjóðsins eru bundnir þagnarskyldu um allt það sem þeir fá vitneskju um í starfi og leynt á að fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Þagnarskylda helst þótt látið sé af starfi.

Stjórnamenn og starfsmenn sjóðsins skulu ekki sitja í stjórnnum atvinnufyrirtækja í umboði hans. Þetta gildir þó ekki um fyrirtæki, sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins eða fyrirtæki, sem sjóðurinn á hlut í, og hafa eingöngu fjárvörslu og fjármálaumsýslu að markmiði.

7. gr.

Stjórn sjóðsins skipar starfsnefnd, sem á vegum hennar fjallar um álitamál, sem upp koma um viðmiðunarlaun fyrir lífeyri skv., 54., 55. og 72. grein. Niðurstöðu starfsnefndar má skjóta til sjóðstjórnar til endanlegrar ákvörðunar.

Upplýsingaskylda og samskipti við sjóðsaðila.

8. gr.

Stjórn sjóðsins skal ár hvert semja skýrslu þar sem gerð verði grein fyrir helstu atriðum í starfsemi sjóðsins, eignum sjóðsins og skuldbindingum hans og launagreiðenda, sem aðild eiga að honum, og réttindum sjóðfélaga. Í ársskýrslunni skal birta ársreikninga sjóðsins, tryggingafræðilegar úttektir á honum og fjárfestingastefnu hans.

9. gr.

Fyrir lok júní ár hvert skal stjórn lífeyrissjóðsins boða til ársfundar. Allir sjóðfélagar eiga rétt til fundarsetu á ársfundinum. Á honum verði, eftir því sem við á, gerð grein fyrir skýrslu stjórnar, ársreikningum, tryggingafræðilegum úttektum, fjárfestingarstefnu og breyt- ingum á samþykktum sjóðsins.

10. gr.

Stjórn sjóðsins skal ár hvert halda fundi með launagreiðendum, sem aðild eiga að sjóðnum, og gera þeim grein fyrir fjárfestingum sjóðsins á liðnu ári og öðrum atriðum í starfsemi sjóðsins, sem áhrif geta haft á iðgjöld launagreiðenda og skuldbindingar þeirra.

11. gr.

Sjóðurinn skal senda sjóðfélögum yfirlit um greidd iðgjöld eigi sjaldnar en einu sinni á ári og upplýsingar um breytingu á áunnum réttindum. Ennfremur skal sjóðurinn upplýsa sjóðfélaga um lífeyrisréttindi þeirra með útgáfu bæklinga og dreifirita og kynna þeim sam-

þykktir sjóðsins, fjárfestingarstefnu hans og annað, sem snertir réttindi sjóðfélaga, varðveislur þeirra og tryggingu og fjárhag sjóðsins.

II. KAFLI.

Sjóðsaðild.

Almennt.

12. gr.

Sjóðfélagar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins eru þeir einstaklingar, sem greiða iðgjald til sjóðsins, sem njóta eelli- eða örorkulífeyris úr sjóðnum og þeir einstaklingar sem með iðgjaldagreiðslum hafa áunnið sér rétt í sjóðnum en greiða ekki lengur iðgjald og hafa ekki hafið töku lífeyris úr sjóðnum.

A-deild.

13. gr.

Um aðild að A-deild sjóðsins fer eftir því sem hér segir:

Skylduaðild:

a. Starfsmenn ríkisins og ríkisstofnana 16 ára og eldri, sem ráðnir eru í a.m.k. 1/3 starfs, sem launað er samkvæmt kjarasamningum á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna eða samkvæmt úrskurðum á grundvelli laga nr. 120/1992, um Kjaradóm og kjaranefnd, skulu vera í A-deild sjóðsins enda greiði þeir ekki í B-deild sjóðsins eða í Lífeyrissjóð hjúkrunarfræðinga af launum fyrir það starf. Heimilt er þó að semja um í kjarasamningi að tilteknir hópar starfsmanna ríkisins, sem uppfylla þessi skilyrði, greiði í aðra lífeyrissjóði.

Réttur til aðildar með skyldu launagreiðanda til að greiða iðgjald:

b. Eftirtaldir starfsmenn með ráðningu eins og kveðið er á um í grein 13. a., sem aðild áttu að LSR við árslok 1996, eiga rétt til að vera í A-deild sjóðsins óski þeir eftir því:

i. Kennarar og skólastjórnendur grunnskóla sveitarfélaga á meðan þeir starfa við grunnskóla sveitarfélaga.

ii. Þeir sem starfa hjá grunnskólum við annað en kennslu eða skólastjórn og þeir sem starfa hjá skólaskrifstofum og Sjúkrahúsi Reykjavíkur á meðan þeir gegna þeim störfum.

c. Hjúkrunarfræðingar, sem áttu skylduaðild að Lífeyrissjóði hjúkrunarkvenna við árslok 1996, eiga rétt til að vera í A-deild sjóðsins, óski þeir eftir því, á meðan þeir gegna störfum, sem veitt hefðu skylduaðild að Lífeyrissjóði hjúkrunarkvenna.

d. Kennarar og skólastjórnendur, sem ráðnir eru samkvæmt ákvæðum laga um réttindi og skyldur kennara og skólastjóra grunnskóla og starfa við skóla sem reknir eru af sveitarfélögum skv. lögum um grunnskóla, og hjúkrunarfræðingar, sem vinna hjúkrunarstörf í þjónustu ríkisins eða sveitarfélaga eða við opinberar stofnanir eða heilbrigðisstofnanir, skulu eiga rétt til aðildar að A-deild sjóðsins þar til samið hefur verið um lífeyrissjóðsaðild fyrir þessa starfsmenn.

Heimild til aðildar með samþykki launagreiðanda:

e. Félagsmönnum aðildarfélaga Bandalags starfsmanna ríkis og bæja, aðildarfélaga Bandalags háskólamanna eða Kennarasambands Íslands, sem ráðnir eru í starf sem launað er samkvæmt kjarasamningum á grundvelli laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna hjá sveitarfélögum, stofnunum þeirra og stofnunum, sem reknar eru sameiginlega af ríki og sveitarfélögum, svo og öðrum sem þau lög geta tekið til, er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins.

f. Starfsmönnum ríkisins og ríkisstofnana, starfsmönnum sveitarfélaga og stofnana þeirra og starfsmönnum sameignarstofnana ríkis og sveitarfélaga, sem eru utan

stéttarfélagi eða uppfylla ekki ráðningarskilyrði greinar 13. a. en taka laun, sem ákveðin eru með hliðsjón af kjarasamningum opinberra starfsmanna eða ákvörðunum Kjaradóms og kjaranefndar, er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins, enda beri þeim ekki að greiða í annan lífeyrissjóð, sbr. lög nr. 55/1980.

Heimild til aðildar að fengnu samþykki stjórnar og með samþykki launagreiðanda.

- g. Starfsmönnum annarra launagreiðenda en að framan greinir, sem eru félagsmenn aðildarfélagi Bandalags starfsmanna ríkis og bæja, aðildarfélagi Bandalags háskólanna eða Kennarasambands Íslands, er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins.
- h. Stjórn sjóðsins getur veitt öðrum en þeim, sem að framan greinir, heimild til að eiga aðild að A-deild sjóðsins, enda beri þeim ekki að greiða í annan lífeyrissjóð, sbr. lög nr. 55/1980. Heimild þessi getur tekið til:
 - i. Starfsmanna opinberra stofnana með sjálfstæðan fjárhag, sjálfseignarstofnana, fjölpjódlegra stofnana, menningar-, uppeldis- og heilbrigðisstofnana, stjórnmalaflokka og félagsamtaka svo og launagreiðenda, sem tryggja verulegan hluta starfsmanna sinna í deildinni skv. grein 13. g.
 - ii. Sjálfstætt starfandi félagsmanna aðildarfélagi Bandalags starfsmanna ríkis og bæja, aðildarfélagi Bandalags háskólanna og Kennarasambands Íslands, sem starfa samkvæmt samningi við Tryggingastofnun ríkisins að verkefnum á sviði heilbrigðismála eða samkvæmt sambærilegum samningum á sviði menningar-, uppeldis-, heilbrigðis- og félagsmála að verkefnum, sem að verulegu leyti eru kostuð af almannafé.

Aðrir:

- i. Launagreiðendum, sem greiddu iðgjald til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins á árinu 1996 fyrir starfsmenn sína, er heimilt að tryggja þá starfsmenn hjá A-deild sjóðsins. Sama á við um þá starfsmenn þessara launagreiðenda, sem áunnu sér réttindi án iðgjaldagreiðslu á árinu 1996.
- j. Einstaklingi, sem fengið hefur heimild til áframhaldandi aðildar að Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi, sbr. grein 15. e., er heimilt að greiða iðgjald til A-deildar sjóðsins, enda falli þá niður réttur hans til að greiða iðgjald til B-deildar af launum fyrir það starf.

B-deild.

14. gr.

Iðgjaldagreiðslur vegna allra sjóðfélaga til ársloka 1996 skulu varðveittar í B-deild sjóðsins og á henni hvíla allar skuldbindingar vegna þeirra lífeyrisréttinda sem áunnust með þeim. Kjósi sjóðfélagi, sem á rétt til að vera í B-deild, að greiða til A-deildar sjóðsins, sbr. 16. grein fer um lífeyrisrétt hans í B-deildinni eftir þeim reglum sem gilda um geymdan rétt í B-deildinni.

15. gr.

Aðild að B-deild sjóðsins frá 1. janúar 1997 getur tekið til þeirra starfsmanna, sem eru skipaðir, settir eða ráðnir til a.m.k. eins árs eða ráðnir með minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti í eigi minna en hálfu starf enda hafi iðgjald verið greitt til deildarinnar óslitið frá þeim tíma sbr. þó 2. mgr. 16. greinar eftir því sem hér greinir:

- a. Sjóðfélagar LSR, sem greiddu iðgjald til sjóðsins eða áunnu sér réttindi án iðgjaldagreiðslu við árslok 1996, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins á meðan þeir gegna störfum hjá ríkinu. Heimild þessi nær einnig til þeirra sjóðfélaga, sem áttu aðild að sjóðnum í árslok 1996 vegna starfa hjá öðrum, en ráðast til ríkisins eftir þann tíma sbr. þó 3. mgr. 16. greinar.

- b. Kennarar og skólastjórnendur við grunnskóla, sem voru í starfi við árslok 1996, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins á meðan þeir starfa við grunnskóla sem reknir eru af sveitarfélögum.
- c. Þeir sem starfa hjá grunnskólum sveitarfélaga við annað en kennslu eða skólastjórnun, þeir sem starfa hjá skólaskrifstofum og hjá Sjúkrahúsi Reykjavíkur og aðild áttu að sjóðnum skv. bráðabirgðaákvæðum laga nr. 156/1995 og laga nr. 141/1996, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins meðan þeir gegna þessum störfum.
- d. Launagreiðendum, sem fengið höfðu heimild fyrir árslok 1996 til að greiða iðgjald til sjóðsins fyrir starfsmenn sína, er heimilt að greiða iðgjald til B-deildar sjóðsins fyrir þá sömu starfsmenn. Heimild þessi nær einnig til þeirra starfsmanna þessara launagreiðenda, sem áttu aðild að sjóðnum í árslok 1996 vegna starfa hjá öðrum en ráðast til þeirra eftir þann tíma sbr. þó 3. mgr. 16. greinar. Hafi sjóðfélagi lokið iðgjaldagreiðslu fyrir árslok 1996 en áfram áunnið sér réttindi án iðgjaldagreiðslu vegna starfa hjá launagreiðanda sem um ræðir í þessari málsgrein skal hann halda sama rétti til réttindaávinnslu hjá B-deild sjóðsins.
- e. Sé staða eða starfi sjóðfélaga lagður niður á hann rétt til að vera áfram í sjóðnum og er heimilt að greiða iðgjald til B-deildar sjóðsins með þeim hætti sem um ræðir í 3. mgr. 24. greinar.

Val á milli sjóðsdeilda.

16. gr.

Sjóðfélagi, sem á rétt til að vera í B-deild sjóðsins skv. greinum 15. a. - 15. c. og 15. e. og hefur ekki hafið töku lífeyris úr sjóðnum, getur ákveðið að greiða iðgjald til A-deildar eigi hann til þess rétt skv. 13. grein. Sama gildi um sjóðfélaga sem er aðili að sjóðnum skv. grein 15. d. að tilskildu samþykki launagreiðanda hans. Kjósi sjóðfélagi að greiða iðgjald til A-deildar fellur réttur hans til að greiða iðgjald til B-deildar niður upp frá því.

Óski sjóðfélagi eftir aðild að A-deild, skv. 1. mgr., skal hann tilkynna sjóðnum þá ákvörðun sína eigi síðar en 1. desember 1997 og skal aðildin þá taka gildi frá og með næsta mánuði eftir að hún berst sjóðnum. Tilkynningin skal árituð af launagreiðanda til staðfestingar um að honum sé kunnugt um hana. Sé samþykki launagreiðanda fyrir aðildinni áskilið skal staðfesting á því fylgja tilkynningunni.

Séu ekki greidd iðgjöld vegna sjóðfélaga til B-deildar eftir árslok 1996 fellur réttur hans til að greiða iðgjald til B-deildar niður upp frá því enda eigi eftirfarandi ekki við:

- a. Formlegu ráðningarsambandi sjóðfélaga og launagreiðanda hans hafi ekki verið slitið.
- b. Sjóðfélagi hefji starf sem veitir rétt til aðildar að deildinni skv. 15. grein innan 12 mánaða frá því að iðgjaldagreiðslur féllu niður.

17. gr.

Sjóðfélagar, sem greiddu iðgjald til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins eða áunnu sér réttindi hjá sjóðnum án iðgjaldagreiðslu á árinu 1996, þó svo að þeir hafi ekki verið í starfi sem veitti þeim rétt til aðildar að lífeyrissjóðnum í lok þess árs, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins hefji þeir störf sem um ræðir í greinum 15. a. - 15. c. á árinu 1997. Sömu heimild til iðgjaldagreiðslu fyrir starfsmenn sína hafa þeir launagreiðendur sem falla undir grein 15. d.

III. KAFLI.

Iðgjöld til A-deildar.

18. gr.

Sjóðfélagi skal greiða 4% af gjaldastofni, sbr. 20. grein, sem iðgjald til A-deildar sjóðsins frá því að hann fær aðild að deildinni þar til að hann lætur af starfi, sem gerir honum skylt að greiða til hennar, hann hættir að greiða iðgjald vegna starfs, sem heimilar honum aðild að sjóðnum, launagreiðandi sem samþykkja þarf aðild að deildinni hættir iðgjaldagreiðslum eða til loka þess mánaðar þegar hann nær 70 ára aldri. Launagreiðanda ber að halda iðgjöldum eftir af launum sjóðfélaga og greiða þau sjóðnum innan tveggja vikna frá útborgun launanna.

19. gr.

Iðgjald launagreiðenda til A-deildar skal reiknast af sama gjaldastofni og iðgjald sjóðfélagsans, fyrir sama tímabil og skal það greitt sjóðnum á sama tíma.

Stjórn sjóðsins skal árlega ákveða, í fyrsta sinn fyrir árið 2000, iðgjald launagreiðenda þannig að það dugi til greiðslu á skuldbindingum A-deildar sjóðsins í samræmi við niðurstöður tryggingafræðilegrar athugunar, sbr. 32. grein. Ákvörðun stjórnarinnar skal miðast við það að hrein eign A-deildar að viðbættu núvirði framtíðariðgjalda vegna sjóðfélaga sé á hverjum tíma jafnhá núvirði væntanlegs lífeyris vegna áunninna réttinda og réttinda sem byggjast á framtíðariðgjöldum sjóðfélaganna. Ákvörðun stjórnarinnar skal liggja fyrir eigi síðar en 1. október fyrir komandi almanaksár.

Iðgjald launagreiðenda til A-deildar á árunum 1997 til 1999 skal vera 11,5% af gjaldstofni.

20. gr.

Gjaldstofn fyrir iðgjald til A-deildar sjóðsins skal vera sú fjárhæð sem sjóðfélagi fær sem laun og endurgjald frá ríkissjóði eða öðrum þeim launagreiðanda, sem launar það starf, sem veitir honum aðild að sjóðnum, fyrir það starf svo og hvers konar aðra vinnu, starf og þjónustu í þágu þess launagreiðanda. Gjaldstofninn skal vera hinn sami og gjaldstofn tryggingagjalds skv. lögum nr. 113/1990 um tryggingagjald, að frádregnum greiðslum, sem eru endurgreiðsla á útlögðum kostnaði og án iðgjalda launagreiðanda til deildarinnar.

Til gjaldstofns skal telja hvers kyns greiðslur launagreiðanda sem teljast skattskyldar tekjur hjá sjóðfélaganum skv. 1. tölulið A-liðar laga nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt svo sem hvers konar laun, biðlaun, starfslaun, nefndarlaun, stjórnarlaun, greiðslur, fríðindi og hlunnindi, sem eru ígildi launa. Ökutækjastyrki, dagpeninga, fæðispeninga og aðrar slíkar greiðslur skal aðeins telja til gjaldstofns að því leyti sem þær eru ekki endurgreiðsla á útlögðum kostnaði.

21. gr.

Gegni sjóðfélagi, sem greiðir iðgjald til A-deildar sjóðsins skv. ákvæðum 13. greinar vegna starfa hjá einum launagreiðanda, jafnframt starfi hjá öðrum launagreiðanda, sem tryggir starfsmenn sína hjá deildinni, og taki þar laun á grundvelli kjarasamninga stéttarfélags síns skal greiða iðgjöld af þeim launum skv. þeim reglum sem greinir í 19. og 20. grein. Sjóðnum er jafnframt heimilt að taka við iðgjöldum frá þessum launagreiðendum séu launin ákveðin með öðrum hætti.

Taki sjóðfélagi, sem greiðir iðgjald til A-deildar sjóðsins skv. ákvæðum 13. greinar, jafnframt laun fyrir starf hjá launagreiðanda sem ekki er aðili að sjóðnum vegna starfsmanna sinna, er sjóðnum heimilt að taka við iðgjaldi af þeim launum.

Sjóðurinn tekur ekki við iðgjöldum frá launagreiðendum sem tryggja starfsmenn sína í A-deild sjóðsins vegna annarra en þeirra, sem aðild eiga að sjóðnum skv. ákvæðum 13. greinar.

IV. KAFLI. Iðgjöld til B-deildar.

22. gr.

Sjóðfélagi skal greiða 4% af gjaldastofni, sbr. 24. grein, sem iðgjald til B-deildar sjóðsins frá því að hann fær aðild að deildinni. Greiðsla iðgjalda sjóðfélaga fellur niður þegar:

- Sjóðfélagi lætur af starfi, sem veitir rétt til aðildar að deildinni, hefur iðgjalda-greiðslur til A-deildar eða hættir aðild að B-deild af öðrum ástæðum.
- Sjóðfélagi hefur greitt til B-deildar að meðtöldum fyrri greiðslutíma til LSR í samtals 32 ár. Sjóðfélaga, sem gegnt hefur hlutastarfi, er heimilt að greiða iðgjöld til sjóðsins allt að því marki að það jafngildi iðgjöldum af launum fyrir fullt starf í 32 ár.
- Sjóðfélagi hefur töku ellilífeyris sbr. grein 56. a.
- Þegar samanlagður lífaldur og iðgjaldagreiðslutími er orðinn 95 ár hafi sjóðfélagi valið 95 ára reglu til lífeyristöku sbr. grein 56. b.

Launagreiðanda ber að halda iðgjöldum eftir af launum sjóðfélaga og greiða þau sjóðnum innan tveggja vikna frá útborgun þeirra.

23. gr.

Iðgjald launagreiðanda til B-deildar skal vera 6% af sama gjaldastofni og iðgjald sjóðfélagans og skal greitt sjóðnum á sama tíma og það. Þó skal iðgjald launagreiðanda vera 10% af gjaldstofninum vegna þeirra sjóðfélaga, sem hætt hafa að greiða iðgjöld til sjóðsins skv. greinum 22. b. eða 22. d.

Auk iðgjalds skv. 1. mgr. skulu sveitarfélög greiða viðbótariðgjald, 9,5% af sama stofni, vegna kennara og skólastjórnenda grunnskóla, sem ávinna sér lífeyrisrétt hjá deildinni. Viðbótariðgjaldi þessu skal haldið sérgreindu í reikningum og ráðstafað eins og ákveðið er í 85. grein.

24. gr.

Gjaldstofn fyrir iðgjald til B-deildar sjóðsins skal vera þau föstu laun fyrir dagvinnu, persónuuppþót og orlofsuppþót sem starfi sjóðfélaga fylgja á hverjum tíma samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna og laga nr. 120/1992, um Kjaradóm og kjaranefnd.

Taki sjóðfélagi ekki laun samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum eins og að framan greinir skulu iðgjöld greidd af viðmiðunarlaunum, sem stjórn sjóðsins ákveður. Viðmiðunarlaunin skulu svara til þeirra launa, sem greidd eru fyrir dagvinnu í sambærilegum störfum skv. framangreindum kjarasamningum eða úrskurðum Kjaradóms og kjaranefndar.

Gjaldstofn fyrir iðgjald þeirra, sem fengið hafa heimild til áframhaldandi aðildar að Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi, skv. grein 15. e. skal vera þau laun sem hann hafði og greitt var af þegar staða hans var lögð niður. Eftir það taki þau laun breytingum til samræmis við meðalbreytingar, sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu sbr. 70. grein.

Hjá vaktavinnufólki, þ.e. sjóðfélögum, sem hafa vinnutíma sem hreyfist með reglu-bundnum hætti og eiga rétt til sérstaks viðbótarlífeyris, skal vaktaálag vera iðgjaldsstofn. Sama gildir um næturverði og starfsfólk sem hefur vinnuskyldu eingöngu á tímabilinu frá kl. 22.00 - 09.00 og skal þá álagsgreiðslan vera iðgjaldsstofn. Iðgjöldum skv. þessari málsgrein skal haldið aðgreindum frá öðrum iðgjöldum sjóðfélaga.

V. KAFLI.

Fjárreiður.*Ávöxtun fjármuna sjóðsins.*

25. gr.

Stjórn lífeyrissjóðsins skal móta fjárfestingarstefnu og ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Lífeyrissjóðnum er heimilt að ávaxta fé sitt með eftirfarandi hætti:

- a. Í ríkisskuldabréfum, skuldabréfum, sem tryggð eru með ábyrgð ríkissjóðs og ríkisvixlum. Erlend skuldabréf og víxlar skv. þessum lið, skulu hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði.
- b. Í skuldabréfum, sem hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði:
 - i. Skuldabréfum bæjar- og sveitarfélaga, enda séu heildarskuldir og ábyrgðir þeirra innan viðurkenndra marka að mati sjóðstjórnar.
 - ii. Skuldabréfum banka, sparissjóða og annarra lánastofnana, sem lúta eftirliti banka- eftirlits.
 - iii. Skuldabréfum annarra aðila með trausta eiginfjárstöðu og góða rekstrarafkomu. Eign sjóðsins í skuldabréfum samkvæmt þessum lið útgefnum af sama aðila skal ekki vera meiri en 5% af hreinni eign sjóðsins og að hámarki 10% af eigin fé viðkomandi aðila.
- Eign sjóðsins samkvæmt hverjum þessara liða um sig skal ekki vera meiri en 35% af hreinni eign sjóðsins.
- c. Í skuldabréfum, öðrum en skv. d-lið, sem ekki eru skráð á skipulegum markaði, enda séu skuldabréfin gefin út af innlendum aðila. Eign sjóðsins samkvæmt þessum lið skal ekki vera meiri en 5% af hreinni eign sjóðsins. Þessi takmörk eiga ekki við um kröfur með ríkisábyrgð og skulu vera 20% samtals fyrir skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga, banka og sparissjóða.
- d. Í skuldabréfum tryggðum með veði í fasteign að hámarki 35% - 70% eftir tegundum fasteigna, af metnu markaðsvirði samkvæmt nánari ákvörðun stjórnar sjóðsins.
- e. Í hlutdeildarskírteinum verðbréfasjóða, sem hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði. Eign sjóðsins samkvæmt þessum lið skal ekki vera meiri en 15% af hreinni eign sjóðsins og ekki er sjóðnum heimilt að eiga meira en 10% af hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama verðbréfasjóði.
- f. Í hlutabréfum fyrirtækja. Heildarhlutabréfaeign sjóðsins skal ekki vera meiri en 15% af hreinni eign hans:
 - i. Hlutabréf, sem hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði. Lífeyrissjóðnum er eigi heimilt að eiga meira en 10% af hlutafé í hverju fyrirtæki og fyrirtækjasamsteypu.
 - ii. Innlend hlutabréf fyrirtækja með trausta eiginfjárstöðu og góða rekstrarafkomu, sem ekki eru skráð á skipulegum markaði, enda séu engar hömlur lagðar á viðskipti með hlutabréfin og ársreikningar hlutafélaganna öllum aðgengilegir. Eign sjóðsins samkvæmt þessum lið skal ekki vera meiri en 5% af hreinni eign sjóðsins og ekki meiri en 3% af hlutafé í sama fyrirtæki eða fyrirtækjasamsteypu.
- g. Með innlánam í bönkum og sparissjóðum.

Samanlögð eign sjóðsins í verðbréfum samkvæmt greinum 25. b. til 25. f., útgefnum af sama aðila eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni skal ekki vera meiri en 10% af hreinni eign sjóðsins.

Eign sjóðsins í verðbréfum í erlendri mynt skal ekki vera meiri en 15% af hreinni eign hans.

Með skipulegum markaði er í þessari grein átt við skipulegan verðbréfamarkað aðildarríkja Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD), sem starfar reglulega, er opin almenn-

ingi og viðurkenndur með þeim hætti, sem bankaeftirlitið metur gildan. Sé markaðurinn utan ríkja OECD skal bankaeftirlitið hafa viðurkennt hann.

Með hreinni eign er í þessari grein átt við hreina eign lífeyrissjóðsins til greiðslu á lífeyri samkvæmt síðasta endurskoðaða ársuppgjöri. Hjá A-deild sjóðsins skal þó til ársloka ársins 2000 miða við áætlaða stöðu í árslok hvers árs í stað stöðu samkvæmt síðasta endurskoðaða ársuppgjöri.

26. gr.

Stjórn sjóðsins skal móta fjárfestingarstefnu hans innan þess ramma, sem settur er með 25. grein og hafa eftirlit með framkvæmd hennar. Í fjárfestingarstefnu sjóðsins skulu sett viðmið um, að hvaða marki skuli fjárfesta í einstökum eignum. Þar skal ennfremur koma fram markmið um dreifingu eigna, tímallengd krafna, myntsamsetningu, seljanleika eigna og aðrar þær viðmiðanir, sem stjórn sjóðsins telur að gefi gleggsta mynd af fjárhagsstöðu lífeyrissjóðsins. Á ársfundi lífeyrissjóðsins og árlegum fundi með fulltrúum launagreiðenda, sbr. I. kafla samþykta þessara, skal stjórn sjóðsins gera grein fyrir fjárfestingarstefnu hans.

27. gr.

Sjóðurinn má ekki fjárfesta í fasteignum eða lausafé nema að því marki sem nauðsynlegt er vegna starfsemi sjóðsins. Sjóðnum er þó heimilt án takmarkana að yfirtaka eignir til að tryggja fullnustu kröfu. Eignirnar skulu seldar jafnskjótt og það er talið hagkvæmt og eigi síðar en innan átján mánaða frá yfirtöku eignanna. Heimilt er þó að draga sölu lengur sé það augljóslega í þágu hagsmuna sjóðsins.

28. gr.

Stjórn sjóðsins skal setja reglur um skuldabréfakaup skv. grein 25. d., þ.á m. reglur um lán til sjóðfélaga. Lífeyrissjóðnum er óheimilt að veita lán til stjórnarmanna, varamanna þeirra, starfsmanna sjóðsins, þeirra er framkvæma tryggingafræðilega athugun á hag sjóðsins eða maka þessara aðila, nema þeir séu félagar í sjóðnum og þá eftir þeim reglum sem gilda um lán til sjóðfélaga almennt.

Ársreikningur, endurskoðun og tryggingafræðileg athugun.

29. gr.

Reikningsár sjóðsins er almanaksárið. Stjórn sjóðsins og framkvæmdastjóri skulu semja ársreikning fyrir hvert reikningsár, sbr. ákvæði laga nr. 27/1991 um ársreikninga og endurskoðun lífeyrissjóða. Ársreikningur skal hafa að geyma, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, fjárstreymi og skýringar. Jafnframt skal samin skýrsla stjórnar fyrir liðið starfsár. Ársreikningur skal gerður samkvæmt lögum og góðri reikningsskilavenju, bæði að því er varðar mat á einstökum liðum og framsetningu.

Í skýrslu stjórnar skal koma fram yfirlit um starfsemi sjóðsins á árinu, svo og upplýsingar um atriði er mikilvæg eru við mat á fjárhagslegri stöðu sjóðsins og afkomu hans á reikningsárinu er ekki koma fram annars staðar í ársreikningnum.

Ársreikningur skal undirritaður af öllum stjórnarmönnum lífeyrissjóðs og framkvæmdastjóra hans. Hafi einhver þeirra mótbárur fram að færa gegn ársreikningi skal hann undirrita með fyrirvara og gera skal grein fyrir því í skýrslu stjórnar hvers eðlis fyrirvarinn er.

30. gr.

Reikningar sjóðsins skulu endurskoðaðir af Ríkisendurskoðun og tveimur skoðunarmönnum sem stjórnin ákveður þannig að annar skal tilnefndur af fulltrúum stéttarfélaganna í stjórninni en hinn af fulltrúum fjármálaráðherra. Endurskoðun ársreikninga skal vera lokið eigi síðar en fjórum mánuðum eftir lok reikningsárs.

Endurskoðun reikninga skal gerð í samræmi við góðar endurskoðunarvenjur og reglur bankaeftirlits Seðlabanka Íslands þar að lútandi. Með endurskoðun sinni skulu endurskoðandi og skoðunarmenn komast að rökstuddri niðurstöðu um áreiðanleika þeirra upplýsinga sem ársreikningurinn veitir. Þeir skulu ganga úr skugga um að ársreikningurinn sé gerður í samræmi við góða reikningsskilavenju og fylgt hafi verið ákvæðum laga, reglna og samþykktar varðandi meðferð fjármuna, ráðstöfun fjár, ávöxtun og upplýsingaskyldu lífeyrissjóða.

Telji ríkisendurskoðandi eða skoðunarmenn að í ársreikningi séu ekki þær upplýsingar sem þar eiga að koma fram eða hafi aðrar ábendingar og athugasemdir, sem þeir vilja koma á framfæri við stjórn eða framkvæmdastjóra, skal bera þær fram skriflega og veita hæfilegan frest til svara. Þyki þeim ástæða til skulu þeir gera tillögur til stjórnar lífeyrissjóðsins um endurbætur varðandi meðferð fjármuna, um breytingar á innra eftirliti og öðru því sem þeir telja að geti verið til bóta í rekstri lífeyrissjóðsins.

Ríkisendurskoðandi og skoðunarmenn skulu að lokinni endurskoðun árita ársreikninginn og greina frá niðurstöðum endurskoðunarinnar. Í árituninni skal koma fram að ársreikningurinn hafi verið endurskoðaður. Þá skal koma fram álit ríkisendurskoðanda og skoðunarmanna á því hvort ársreikningurinn sé saminn í samræmi við ákvæði laga, reglna, samþykktar og góða reikningsskilavenju svo og greinargerð um niðurstöður endurskoðunarinnar að öðru leyti. Ef ríkisendurskoðandi eða skoðunarmenn telja að ekki beri að samþykkja ársreikninginn skulu þeir taka það fram sérstaklega. Ef skýrsla stjórnar hefur ekki að geyma þær upplýsingar, sem þar ber að veita að þeirra áliti, eða eru ekki í samræmi við ársreikninginn skulu ríkisendurskoðandi og skoðunarmenn vekja athygli á því í áritun sinni.

Ríkisendurskoðandi og skoðunarmenn hafa rétt til að sitja stjórnarfund þar sem fjallað er um ársreikning.

31. gr.

Senda skal bankaeftirliti Seðlabanka Íslands endurskoðaðan ársreikning lífeyrissjóðsins þegar eftir undirritun hans og eigi síðar en fjórum mánuðum eftir lok reikningsárs. Meginniðurstöður ársreiknings skal birta opinberlega og skulu þær liggja frammi á skrifstofu sjóðsins og vera aðgengilegar fyrir sjóðfélaga.

32. gr.

Stjórn lífeyrissjóðsins skal árlega láta fara fram tryggingafræðilega athugun á fjárhag sjóðsins.

Stjórnin setur reglur að fengnum tillögum tryggingafræðings um tryggingafræðilegar forsendur svo sem um mat á lífeyrisréttindum, lífslíkur, örorkulíkur, fjölskylduhagi o.fl. og um fjárhagslegar forsendur svo sem vexti, væntanlegar launahækkningar, mat á eignum sjóðsins og ávöxtun þeirra, hvort tveggja að fenginni umsögn bankaeftirlitsins.

VI. KAFLI.

Lífeyrisréttindi úr A-deild.

Stig til lífeyrisréttinda í A-deild.

33. gr.

Samanlögð iðgjöld sjóðfélaga til A-deildar hvert almanaksár gefa stig sem mynda grundvöll lífeyrisréttinda hans. Iðgjöld af grundvallarlaunum í eitt ár gefa eitt stig og iðgjöld af hærri eða lægri launum gefa hlutfallslega fleiri eða færri stig.

Grundvallarlaun miðað við janúar 1996 skulu vera 49.084 kr. Er sú fjárhæð miðuð við vísitölu neysluverðs 174,2. Grundvallarlaun hvers mánaðar eftir það skulu breytast frá þeirri fjárhæð í hlutfalli við breytingu á vísitölu neysluverðs í mánuðinum á undan frá 174,2 stigum.

Stig til lífeyrisréttinda skal reikna fyrir hvert almanaksár um sig þannig, að í árslaun sjóðfélagans, sem iðgjöld voru greidd af, er deilt með grundvallarlaunum ársins sbr. 2. mgr. Árslaunin skal reikna sem iðgjöld sjóðfélaga skv. 18. grein margfölduð með 25. Stig ársins skal reikna með þremur aukastöfum.

Ellilífeyrir.

34. gr.

Hver sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjald til A-deildar sjóðsins, á rétt á lífeyri frá næstu mánaðamótum eftir að hann verður 65 ára.

35. gr.

Upphæð ellilífeyris er hundraðshluti af grundvallarlaunum eins og þau eru á hverjum tíma. Hundraðshluti þessi skal vera samanlagður stigafjöldi, sem sjóðfélagi hefur áunnið sér með iðgjaldagreiðslum til deildarinnar skv. 33. gr., margfaldaður með 1,90.

36. gr.

Sjóðfélagi A-deildar er heimilt að hefja töku ellilífeyris áður en hann nær 65 ára aldri, en þó ekki fyrr en næstu mánaðamót eftir að hann verður 60 ára. Upphæð ellilífeyris skal þá lækka frá því sem segir í 35. grein um 0,5% af óskertum áunnum lífeyrisrétti fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði, sem vantar á 65 ára aldur þegar taka lífeyris hefst.

Sjóðfélagi A-deildar er heimilt að fresta töku lífeyris eftir að hann nær 65 ára aldri. Upphæð ellilífeyris vegna réttinda sem hann ávann sér fram til 65 ára aldurs skal þá hækka frá því sem segir í 35. grein um 0,5% fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði sem töku lífeyris er frestað fram yfir 65 ára aldurinn, en þó ekki lengur en til 70 ára aldurs.

Fyrir 1. janúar 2002 skal stjórn sjóðsins ákveða nýja hlutfallstölu, þó ekki hærri en 0,8%, til hækkunar á lífeyri sé töku hans frestað fram yfir 65 ára aldur. Skal ákvörðunin byggð á tillögu tryggingafræðinga, sem falið verður að meta viðbótarkostnað sjóðsins vegna þeirra sem kosið hafa að flytja sig úr B-deild sjóðsins í A-deild hans skv. 16. grein.

37. gr.

Haldi sjóðfélagi í A-deild sjóðsins áfram að ávinna sér réttindi eftir að hann hefur hafið töku ellilífeyris skulu honum reiknuð viðbótarstig þegar hann hefur náð 70 ára aldri. Ellilífeyrir vegna viðbótarstiganna greiðist frá 70 ára aldri og er sá hundraðshluti grundvallarlauna sem svarar til fjölda viðbótarstiganna margfaldaðra með 0,95. Réttindi, sem sjóðfélagi ávinnur sér eftir að taka lífeyris hefst, reiknast án hækkunar skv. 36. grein.

38. gr.

Ellilífeyrir sjóðfélaga, sem fengið hefur örorkulífeyri úr sjóðnum til 65 ára aldurs sbr. 44. grein skal ákveðinn þannig að við stig sem áunnin eru skv. 33. grein skal, í hlutfalli við örorkumat, bæta þeim stigum sem voru reiknuð sjóðfélaganum til 65 ára aldurs skv. 40. - 42. greinar. Aldrei skal þó slík viðbót við áunnin stig vera meiri en svo að heildarstigafjöldi hvert almanaksár verði hærri en almennt tíðkast í starfsgrein hlutaðeigandi sjóðfélaga.

Örorkulífeyrir.

39. gr.

Sjóðfélagi, sem verður fyrir orkutapi, sem metið er 40% eða meira og hefur áunnið sér alls a.m.k. 2 stig, á rétt á örorkulífeyri úr sjóðnum í samræmi við áunnin stig fram að orkutapi.

Réttur til örorkulífeyris stofnast aðeins ef sjóðfélagi hefur orðið fyrir tekjuskerðingu af völdum orkutapsins. Aldrei skal samanlagður örorkulífeyrir og barnalífeyrir skv. 50. grein

vera hærri en sem nemur þeim tekjumissi sem sjóðfélaginn hefur sannanlega orðið fyrir sökum örorkunnar.

Tryggingalæknir skal ákvarða orkutap og hvenær það varð og til hve langs tíma það tekur að fengnum upplýsingum um heilsufarssögu og starfsorku umsækjanda aftur í tímann. Fyrstu fimm árin eftir orkutapið skal mat þess aðallega miðað við vanhæfni sjóðfélaga til að gegna því starfi er hann hafði og aðild hans að sjóðnum er tengd. Að því tímabili loknu skal orkutap metið að nýju með tilliti til vanhæfni sjóðfélagsins til að gegna almennum störfum.

Heimilt er, að fengnu álitni tryggingayfirlæknis, að setja það skilyrði fyrir greiðslu örorkulífeyris að sjóðfélagi fari í endurhæfingu sem bætt gæti heilsufar hans.

40. gr.

Þegar skilyrði 39. greinar eru uppfyllt miðast hámark örorkulífeyris við áunninn lífeyrisrétt miðað við stig skv. 33. grein. Til viðbótar skal greiða lífeyri sem svarar til þeirra stiga, sem sjóðfélaginn hefði áunnið sér fram til 65 ára aldurs, samkvæmt ákvæðum 41. greinar margfaldaðra með 1,90 ef sjóðfélagi hefur:

- a. greitt iðgjöld til sjóðsins a.m.k. þrjú af undanfarandi fjórum almanaksárum og áunnið sér eigi minna en 0,5 stig hvert þessara þriggja ára,
- b. greitt iðgjöld til sjóðsins a.m.k. 6 mánuði á undanfarandi 12 mánuðum,
- c. ekki orðið fyrir orkutapi sem rekja megi til ofnotkunar áfengis, lyfja eða fikniefna.

Eigi sjóðfélaginn jafnframt rétt á örorkulífeyri úr öðrum sjóði skal hann því aðeins njóta framreiknings réttinda úr þessum sjóði að hann hafi síðast greitt iðgjöld til hans.

Þó svo að lífeyrissjóðurinn hafi gert samning við aðra lífeyrissjóði um réttindaflutninga stofnast ekki réttur til framreiknings í þessum sjóði ef sjóðfélagi hefur skipt um starf og af þeim sökum hafið iðgjaldgreiðslur til þessa sjóðs á síðustu 24 mánuðum fyrir orkutap og rekja má starfsskiptin til versnandi heilsufars, sem leitt hefur til orkutapsins. Eigi sjóðfélagi, sem þessi málsgrein tekur til, ekki rétt á framreiknuðum örorkulífeyri úr öðrum lífeyrissjóði skal þó framreikna réttindi hjá þessum sjóði, enda hafi örorka sjóðfélaga skv. 1. mgr. 39. greinar komið til að mati tryggingayfirlæknis eftir að sjóðfélagi hóf iðgjaldgreiðslur til þessa sjóðs.

Hafi sérstakar ástæður, svo sem aldur sjóðfélaga, búseta hans erlendis eða nám, orðið þess valdandi að hann hefur ekki getað uppfyllt tímaskilyrði þau sem nefnd eru í a-lið 1. mgr., er sjóðstjórn heimilt að stytta þann tíma sem þar er krafist, í tvö undanfarandi almanaksár, enda verði talið fullvíst að orsök örorku verði ekki rakin til tíma fyrir orkutap.

41. gr.

Eigi sjóðfélagi rétt á framreikningi stiga skv. 40. grein, skal sá lífeyrisréttur hans vera miðaður við meðaltal stiga sjóðfélagsins næstu þrjú almanaksárin fyrir orkutapið. Telji sjóðstjórnin þetta þriggja ára meðaltal vera sjóðfélaganum óhagstætt vegna sjúkdómsforfalla eða atvinnuleysis, er henni heimilt að leggja til grundvallar meðaltal stiga fleiri ár aftur í tímann og sleppa úr meðaltalinu því almanaksári sem lakast er.

Hafi sjóðfélagi haft skerta almenna starfsorku fyrir þann tíma er hann hóf iðgjaldgreiðslur til sjóðsins og meta má þá starfsorkuskerðingu 50% eða meira skal reikna meðaltal stiga hans öll þau almanaksár sem hann hefur greitt iðgjald til sjóðsins. Skal þá í slíkum tilvikum miða framreikning við þetta meðaltal.

42. gr.

Nú hafa iðgjaldgreiðslur sjóðfélaga til lífeyrissjóða verið svo stopular að þær hafa fallið niður eða verið innan við 0,5 stig á ári fleiri en eitt almanaksár eftir lok þess árs er sjóðfélagi náði 25 ára aldri og sennilegt má telja að vanheilsa, áfengisneysla eða notkun lyfja og fikniefna hafi átt þátt í stopulum greiðslum, og skal þá framreikningstími stytur í hlutfallinu

milli fjölda almanaksára sem árleg stig hafa verið undir 0,5 og fjölda almanaksára frá 25 ára aldri fram til orkutaps. Sama gildir ef stopular iðgjaldagreiðslur stafa af undanskoti frá greiðsluskyldu til lífeyrissjóða.

Sé árlegt meðaltal, sem miða skal framreikning við skv. 41. grein meira en sex stig, skal reikna með meðaltalinu í allt að 10 ár en síðan til 65 ára aldurs, skal reiknað með sex stigum á ári að viðbættum helmingi þeirra stiga sem umfram eru.

Ef rekja má sjúkdóma þá sem valda orkutapi sjóðfélaga svo langt aftur í tímann að nemi a.m.k. helmingi almanaksára frá lokum þess árs er sjóðfélagi náði 16 ára aldri til þess tíma er orkutap telst hafa orðið, skulu framreiknuð stig aldrei reiknast fleiri en þau stig sem sjóðfélaginn hefur áunnið sér í lífeyrissjóðum fram að orkutapi.

43. gr.

Örorkulífeyrir er sami hundraðshluti af hámarksörorkulífeyri og orkutapið er metið. Örorkulífeyrir greiðist einungis ef orkutap og tekjumissir vegna orkutaps varir í þrjá mánuði eða lengri tíma.

Skylt er sjóðfélag, sem sækir um örorkulífeyri úr sjóðnum eða nýtur slíks lífeyris, að láta stjórn sjóðsins í té allar þær upplýsingar um heilsufar sitt og atvinnutekjur, sem nauðsynlegar eru til að dæma um rétt hans til lífeyris.

Stjórn sjóðsins skal lækka eða fella niður örorkulífeyri þeirra sjóðfélaga sem fá starfsorku sína aftur að nokkru eða öllu leyti. Sömuleiðis ber henni að hækka örorkulífeyrinn ef örorkan vex til muna frá því sem hún var metin við fyrri ákvarðanir, enda hafi sjóðfélaginn á þeim tíma er örorkan óx ekki verið í starfi er veitti honum lífeyrisréttindi í öðrum lífeyris-sjóði.

44. gr.

Örorkulífeyrir greiðist til 65 ára aldurs. Eftir það greiðist ellilífeyrir, sem ákveðinn skal skv. 38. grein.

Makalífeyrir.

45. gr.

Eftirlifandi maki sjóðfélaga, sem naut elli- eða örorkulífeyris úr sjóðnum eða greitt hafði iðgjald til hans a.m.k. 6 mánuði á undanfarandi 12 mánuðum á rétt á lífeyri úr sjóðnum eftir því sem hér segir:

- Eigi ekkert eftirfarandi tilvika við skal óskertur makalífeyrir skv. 47. grein greiddur í 36 mánuði og hálfur makalífeyrir í 24 mánuði til viðbótar.
- Láti sjóðfélagi eftir sig eitt barn eða fleiri innan 22 ára aldurs sem hann hefur átt með eftirlifandi maka sínum skal óskertur makalífeyrir greiddur fram að 22 ára aldri yngsta barnsins, enda sé það á framfæri makans. Kjörbarn þeirra veitir sama rétt og börn samkvæmt þessari grein. Hafi ættleiðingin átt sér stað eftir 60 ára aldur sjóðfélagans, eftir að hann missti starfsorku sína eða innan árs áður en hann lést, skal stjórn sjóðsins þó úrskurða um hvort greiða skuli eftirlifandi maka lífeyri samkvæmt þessari grein.
- Sé eftirlifandi maki öryrki og orkutapið metið a.m.k. 50% skal óskertur makalífeyrir greiddur meðan sú örorka varir, enda sé eftirlifandi maki yngri en 67 ára við fráfalið sjóðfélagans.
- Sé eftirlifandi maki sjóðfélaga fæddur fyrir 1. janúar 1945 skal greiða makalífeyri ótímabundið með þeim takmörkunum sem hér segir: Makalífeyrir skv. 47. grein skal lækka um 2% fyrir hvert ár og hlutfallslega fyrir brot úr ári, sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1925 til 1. janúar 1930, um 4% fyrir hvert ár, sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1930 til 1. janúar 1935, um 6% fyrir hvert ár, sem makinn er fæddur frá 1.

janúar 1935 til 1. janúar 1940 og um 8% fyrir hvert ár, sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1940 til 1. janúar 1945. Eigi réttthafi skv. þessum lið betri rétt skv. liðum a eða b skal reikna makalífeyri skv. þeim, en í framhaldi af því skal greiða makalífeyri skv. þessum lið.

46. gr.

Nú lætur sjóðfélagi ekki eftir sig maka og er þá stjórn sjóðsins heimilt að greiða lífeyri skv. greinum 45. a. til 45. c. til aðila sem sannanlega hefur annast heimili hins látna um langt árabíl fyrir andlát hans.

47. gr.

Óskertur makalífeyrir er hundraðshluti af grundvallarlaunum, eins og þau eru á hverjum tíma. Hundraðshluti þessi skal vera samanlagður stigafjöldi, sem sjóðfélagi hefur áunnið sér með iðgjaldagreiðslum til deildarinnar skv. 33. grein, margfaldaður með 0,95. Auk áunninna stiga skal telja þau stig sem ætla má að sjóðfélaginn hefði áunnið sér fram til 65 ára aldurs, reiknuð í samræmi við ákvæði 41. greinar. Hafi sjóðfélaginn notið örorkulífeyris úr sjóðnum skal reikna stig frá þeim tíma er honum var veittur örorkulífeyrir og til þess tíma er makalífeyrir er veittur, allt að 65 ára aldri, í samræmi við ákvæði 38. greinar en síðan til 65 ára aldurs í samræmi við stig þau, sem lögð voru til grundvallar örorkulífeyri. Veiti dauðsfallið eftirlifandi maka jafnframt rétt til lífeyris úr öðrum sjóði skal hann því aðeins njóta framreikningsréttinda úr A-deildinni að hinn látni hafi síðast greitt iðgjöld til hennar. Séu skilyrði 1. mgr. 45. greinar um iðgjaldagreiðslutíma ekki uppfyllt ákvarðast upphæð makalífeyris í samræmi við 2. mgr. 51. greinar.

48. gr.

Réttthafi samkvæmt þessari grein telst sá eða sú sem við andlátið var í hjúskap með sjóðfélagi, staðfestri samvist, sbr. lög nr. 87/1996, eða óvígðri sambúð, enda hafi fjárfélagi ekki verið slitið fyrir andlát sjóðfélagsins. Með óvígðri sambúð er hér átt við sambúð karls og konu sem eiga sameiginlegt lögheimili, eru samvistum, eiga barn saman eða konan er þunguð eða sambúðin hefur varað samfleytt í a.m.k. eitt ár. Réttur til makalífeyris fellur niður, ef makinn gengur í hjónaband á ný eða stofnar til sambúðar sem jafna má til hjúskapar, en gengur aftur í gildi ef síðara hjónabandinu er slitið án réttar til lífeyris.

Barnalífeyrir.

49. gr.

Nú andast sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjöld til sjóðsins eða notið úr honum örorkulífeyris í a.m.k. sex mánuði á undanfarandi tólf mánuðum, og eiga þá börn hans og kjörbörn sem hann lætur eftir sig og yngri eru en 22 ára rétt á lífeyri úr sjóðnum til 22 ára aldurs. Veiti fráfall sjóðfélagsins börnunum jafnframt rétt til lífeyris úr öðrum lífeyrissjóði skal lífeyrir úr þessum sjóði þó bundinn því skilyrði að sjóðfélaginn hafi síðast greitt iðgjöld til þessa sjóðs.

Fullur barnalífeyrir vegna fráfalls sjóðfélaga er 10.000 kr. með hverju barni fyrir hvern almanaksmánuð. Fjárhæð þessi breytist í hlutfalli við breytingu á grundvallarfjárhæð, sbr. 33. grein. Fullur barnalífeyrir greiðist ef árleg stig, áætluð í samræmi við 47. grein, eru a.m.k. 1 stig. Séu áætluð árleg stig færri lækkar barnalífeyrir frá sjóðnum hlutfallslega og fellur niður ef árlegur stigafjöldi er minni en 0,5.

50. gr.

Sé sjóðfélagi, sem uppfyllir skilyrði a- og b-liðar 1. mgr. 40. greinar úrskurðaður örorkulífeyrir úr sjóðnum vegna 100% örorku öðlast börn hans, fædd fyrir orkutap eða á næstu 12 mánuðum þar á eftir, svo og kjörbörn sem ættleidd hafa verið fyrir orkutap, sama rétt og börn látins sjóðfélaga njóta skv. 49. grein með þeirri undantekningu að fjárhæð fulls barnalífeyris fyrir hvern almanaksmánuð er 7.500 kr. með hverju barni. Sé örorka skv. 39. grein metin lægri en 100% skal barnalífeyrir sjóðsins vera hlutfallslega lægri. Barnalífeyrir,

sem greiddur er vegna örorku sjóðfélaga, fellur ekki niður þó að sjóðfélaginn nái ellilífeyrisaldri.

Fósturbörn og stjúpborn, sem sjóðfélagi hefur framfært að mestu eða öllu leyti, skulu eiga rétt á barnalífeyri skv. 49. og 50. grein. Skulu lífeyrisgreiðslur sjóðsins vegna slíkra barna vera hinar sömu og vera mundu ef um börn eða kjörborn væri að ræða.

Barnalífeyrir greiðist framfæranda barnsins til 18 ára aldurs þess, en eftir það til barnsins.

Almennt.

51. gr.

Tímabil er iðgjaldgreiðslur hafa sannanlega fallið niður vegna veikinda eða atvinnuleysis reiknast ekki með þegar úrskurða skal hvort skilyrði um iðgjaldgreiðslutíma eru uppfyllt.

Réttur til elli-, örorku- og makalífeyris fellur ekki niður þótt sjóðfélagi hætti iðgjaldgreiðslu. Rétturinn miðast þá einungis við áunnin geymd stig.

52. gr.

Nú andast sjóðfélagi, sem flutt hefur sig úr B-deild sjóðsins í A-deild, eða að hann verður fyrir orkutapi, án þess að hafa greitt iðgjald til A-deildarinnar undanfarin þrjú almanaksár, og skal þá við framreikning réttinda vegna makalífeyris og örorkulífeyris miða við síðustu þrjú ár sem viðkomandi hefur greitt samtals til beggja deilda sjóðsins. Við mat á framreikningsfjárhæð vegna iðgjalda til B-deildarinnar skal miða við heildarlaun sjóðfélagsans á iðgjaldgreiðslutímanum, sem iðgjöld hefðu verið greidd af samkvæmt reglum um iðgjaldgreiðslu til A-deildarinnar.

Framreikningsréttur stofnast ekki hjá A-deild sjóðsins ef sjóðfélagi er metinn öryrki innan 24 mánaða eftir að hann hefur flutt sig úr B-deild sjóðsins í A-deild og orsök örorkunnar hafi verið kunn áður en sjóðfélagi skipti um deild.

VII. KAFLI.

Lífeyrisréttindi úr B-deild.

Ellilífeyrir.

53. gr.

Sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjald til sjóðsins 1996 og fyrr eða til B-deildar hans, á rétt á lífeyri úr henni frá þeim tíma sem kveðið er á um í 56. grein, hafi hann látið af þeim störfum sem veitt hafa honum aðild að sjóðnum. Sjóðfélagi, sem gegnir starfi, sem uppfyllir aðildarskilyrði að B-deild sjóðsins skv. 15. grein eða fær greidd óskert laun, sem starfinu fylgdu, eftir að hann lét af störfum á ekki auk launa jafnframt rétt til lífeyris. Sjóðfélagi á ekki rétt á lífeyri úr deildinni á meðan hann fær greitt þingfararkaup, biðlaun þingmanna, ráðherralaun eða biðlaun ráðherra.

Sjóðfélagi, sem á rétt á að greiða iðgjald til B-deildar sjóðsins en kýs fremur að greiða til A-deildar, á ekki rétt til töku ellilífeyris úr B-deild á meðan hann gegnir störfum sem uppfylla aðildarskilyrði að deildinni.

54. gr.

Hefji sjóðfélagi töku lífeyris í beinu framhaldi af því að hann lætur af starfi, sem veitti honum aðild að B-deild sjóðsins skal upphæð ellilífeyris vera hundraðshluti af þeim föstu launum fyrir dagvinnu, persónuuppbót og orlofsuppbót samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna og laga nr. 120/1992, um Kjaradóm og kjaranefnd, sem við starfslok sjóðfélaga fylgdu þeirri stöðu sem sjóðfélagi gegndi síðast með þeim frávikum sem hér greinir:

- a. Sjóðfélagi hefur gegnt hærra launuðu starfi eða störfum í a.m.k. tíu ár fyrr á sjóðfélagatíma sínum í Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins. Skal þá miða lífeyrinn við hæst launaða starfið, enda hafi hann gegnt því í a.m.k. tíu ár, ella skal miða það hærra launaða starf sem hann, að viðbættum enn hærra launuðum störfum, gegndi í a.m.k. tíu ár.
- b. Sjóðfélagi, sem á rétt til að hefja töku lífeyris skv. 56. grein, hefur frestað henni og tekið eftir það starfi, sem veitir aðgang að deildinni en er lægra launað en það starf sem hann áður gegndi. Skal þá miða lífeyrinn við það starf sem hærra var launað.
- c. Sjóðfélagi hefur af heilsufarsástæðum orðið að láta af stöðu sinni en tekið við öðru lægra launuðu starfi, sem veitir aðild að deildinni.
- d. Sjóðfélagi átti aðild að deildinni vegna niðurlagningar á stöðu skv. grein 15. e. Skal þá miða lífeyrinn við þau laun, sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar.

Hafi sjóðfélagi ekki tekið laun samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum sbr. 1. málsgrein skal lífeyrinn vera hundraðshluti af sömu viðmiðunarlaunum og stjórn sjóðsins ákvað að iðgjöld skyldi miða við skv. 24. grein.

Eftir að taka lífeyris er hafin breytist upphæð lífeyris eftir ákvæðum 70. eða 72. greinar.

55. gr.

Hefji sjóðfélagi ekki töku lífeyris í beinu framhaldi af því að hann lætur af starfi sem veitti honum aðild að B-deild sjóðsins skal upphæð ellilífeyris ákveðin þannig:

- a. Sjóðfélagi B-deildar hefur valið að greiða til A-deildar skv. ákvæðum 16. greinar og samanlagður greiðslutími til beggja deilda er a.m.k. þrjú ár. Skal þá miða lífeyri úr B-deild við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem urðu á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka lífeyris hefst, sbr. grein 70.
- b. Sjóðfélagi hefur greitt í a.m.k. þrjú ár til sjóðsins en látið af starfi sem veitti honum aðild að sjóðnum. Skal þá miða lífeyri úr B-deild við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar með breytingum í samræmi við meðalbreytingar, sem urðu á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka lífeyris hefst, sbr. 70. grein. Hafi hann látið af starfinu fyrir árslok 1996 skal þó miða við þau laun, sem því starfi fylgdu til ársloka 1996, en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.
- c. Sjóðfélagi hefur greitt í a.m.k. þrjú ár til sjóðsins og á rétt á viðmiðun við hærra launað starf en það sem hann greiddi síðast af til sjóðsins, sbr. greinar 54. a., 54. b. og 54. c. Skal þá miða lífeyri úr B-deild við þau laun sem hærra launaða starfinu fylgdu þegar hann lét af því starfi með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem urðu á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka lífeyris hefst, sbr. 70. grein. Hafi hann látið af starfinu fyrir árslok 1996 skal þó miða við þau laun sem hærra launaða starfinu fylgdu til ársloka 1996 en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.
- d. Sjóðfélagi hefur greitt í minna en þrjú ár til sjóðsins og fer á lífeyri án þess að það sé í beinu framhaldi af starfi sem veitti honum aðild að sjóðnum. Skal þá miða lífeyrinn við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar.
- e. Sjóðfélagi átti aðild að deildinni vegna niðurlagningar á stöðu skv. grein 15. e. Skal þá miða lífeyrinn við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka lífeyris hefst, sbr. 70. grein. Hafi hann látið af iðgjaldagreiðslu til sjóðsins fyrir árslok 1996 skal þó miða við laun í því starfinu, sem iðgjöld hans voru miðuð við í árslok 1996 en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.

Eftir að taka lífeyris er hafin breytist upphæð lífeyris eftir ákvæðum 70. greinar.

56. gr.

Sjóðfélagi B-deildar er heimilt að hefja töku ellilífeyris úr deildinni eftir því sem hér segir:

- a. Frá næstu mánaðamótum eftir að hann verður 65 ára eða síðar.
- b. Frá næstu mánaðamótum eftir að hann verður 60 ára enda sé samanlagður lífaldur og iðgjaldagreiðslutími til sjóðsins 95 ár eða meira áður en 64 ára aldri er náð.

57. gr.

Upphæð ellilífeyris er ákveðinn hundradshluti launa skv. 54. eða 55. grein fyrir hvert ár í fullu starfi en hlutfallslega lægri fyrir minna starfshlutfall eftir því sem nánar er ákveðið hér á eftir:

- a. Hjá sjóðfélagi sem tekur lífeyri skv. grein 56. a. skal hundradshlutinn vera 2% fyrir hvert ár í fullu starfi, sem iðgjöld sjóðfélaga hafa verið greidd fyrir. Fyrir hvert fullt ársstarf með aðild að sjóðnum eftir að iðgjaldagreiðslu lýkur, sbr. grein 22. b. og þar til sjóðfélaginn er orðinn 65 ára bætist við 1% en 2% fyrir hvert fullt ársstarf eftir það og þar til taka lífeyris hefst.
- b. Hjá sjóðfélagi, sem tekur lífeyri skv. grein 56. b., skal hundradshlutinn vera 2% fyrir hvert ár í fullu starfi, sem iðgjöld sjóðfélaga hafa verið greidd fyrir, þó ekki meira en 64% samtals. Fyrir hvert fullt ársstarf með aðild að sjóðnum eftir að samanlagður lífaldur og iðgjaldagreiðslutími til sjóðsins er orðinn 95 ár bætast við 2% þar til taka lífeyris hefst.

58. gr.

Vaktavinnufólk, þ.e. sjóðfélagar, með vinnutíma sem hreyfist með reglubundnum hætti, á rétt til sérstaks viðbótarlífeyris. Sama gildir um nærurverði og starfsfólk, sem hefur vinnuskyldu eingöngu á tímabilinu frá kl. 22.00 - 09.00. Viðbótarlífeyrinn skal reikna af viðmiðunarmánaðarlaunum, sem stjórn lífeyrissjóðsins ákveður og skal iðgjald af vaktalági og öðru álagi, sem greitt er skv. 4 mgr. 24. greinar metið með tilliti til þeirra. Breyti stjórnin viðmiðunarmánaðarlaununum skal hún jafnframt ákveða hvernig umreikna skuli áunninn lífeyrisrétt fyrri ára.

Iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga af vaktalági skulu ár hvert metnar þannig til lífeyrisréttinda að reiknað er hvað iðgjaldagreiðslur ársins samsvara margra mánaða iðgjaldagreiðslu af viðmiðunarlaunum. Fyrir jafngildi hverra 12 mánaða iðgjaldagreiðslu ávinnst réttur til ellilífeyris og örorkulífeyris, sem nemur 2% af viðmiðunarlaunum og réttur til makalífeyris, sem nemur 1% af viðmiðunarlaunum.

59. gr.

Örorkulífeyrir.

Sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjöld til sjóðsins, á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi er tryggingayfirlæknir metur 10% eða meira. Örorkumat þetta skal aðallega miðað við vanhæfni sjóðfélaga til að gegna starfi því er hann hefur gegnt og aðild hans að sjóðnum er tengd. Þrátt fyrir örorku á enginn rétt á örorkulífeyri meðan hann heldur fullum föstum launum fyrir starf það er hann gegndi eða fær jafnhá laun fyrir annað starf sem veitir lífeyrissjóðsréttindi, og aldrei skal örorkulífeyrir vera hærri en sem nemur þeim tekjumissi sem sjóðfélaginn hefur sannanlega orðið fyrir sökum örorkunnar.

60. gr.

Hámark örorkulífeyris miðast við áunninn lífeyrisrétt skv. 57. grein og 58. grein. Hafi sjóðfélaginn greitt iðgjöld til sjóðsins undanfarin þrjú almanaksár og a.m.k. í sex mánuði á undanfarandi tólf mánuðum miðast hámark örorkulífeyris þó við áunninn lífeyrisrétt að

viðbættum einstaklingslífeyri almannatrygginga. Ef rekja má aðalorsök örorkunnar til starfs í þágu stöðu þeirrar sem öryrkinn gegndi skal þó reikna áunninn lífeyrisrétt eins og sjóðfélaginn hefði gegnt stöðu sinni til 65 ára aldurs.

61. gr.

Örorkulífeyrir skal vera sem hér segir:

- a. Sé orkutapið metið 10% til 50%, skal örorkulífeyrir vera sami hundraðshluti af hámarksörorkulífeyri, sbr. 60. grein, og orkutap er metið.
- b. Sé orkutapið metið 50% til 75% skal örorkulífeyrir vera 50% af hámarki örorkulífeyris að viðbættum 2% fyrir hvert 1% sem orkutap er metið hærra en 50%.
- c. Sé orkutapið metið 75% eða meira greiðist hámark örorkulífeyris að frádregnum örorkulífeyri almannatrygginga.

62. gr.

Sé orkutap metið minna en 75% greiðist örorkulífeyrir þar til sjóðfélagi nær 65 ára aldri. Eftir það greiðist ellilífeyrir. Þó skal sá hluti lífeyrisins, sem miðaðist við lífeyri almanna-trygginga, sbr. 60. grein, greiðast til 67 ára aldurs sjóðfélaga.

63. gr.

Skylt er sjóðfélagi, sem sækir um örorkulífeyri úr sjóðnum eða nýtur slíks lífeyris, að láta stjórn sjóðsins í té allar þær upplýsingar um heilsufar sitt og atvinnutekjur, sem nauðsynlegar eru til að dæma um rétt hans til lífeyris.

Stjórn sjóðsins skal lækka eða fella niður örorkulífeyri þeirra sjóðfélaga, sem fá starfsorku sína aftur að nokkru eða öllu leyti. Sömuleiðis ber henni að hækka örorkulífeyrinn ef örorkan vex til muna og án sjálfskaparvita frá því, sem hún var metin við fyrri ákvarðanir, enda hafi sjóðfélaginn á þeim tíma er örorkan óx ekki verið í þjónustu annarra en þeirra aðila, sem tryggja starfsfólk sitt í sjóðnum.

Makalífeyrir.

64. gr

Eftirlifandi maki sjóðfélaga, sem naut elli- eða örorkulífeyris úr B-deild sjóðsins eða greitt hafði iðgjald til hennar, á rétt á lífeyri úr sjóðnum.

Nú hefur sjóðfélagi gengið í hjónaband eftir að hann var orðinn 60 ára eða á þeim tíma er hann naut lífeyris úr sjóðnum eða hann var lagstur banaleguna og úrskurðar þá stjórn sjóðsins hvort eftirlifandi maki hans skuli njóta lífeyris úr sjóðnum eða eigi.

Réttur til lífeyris samkvæmt þessari grein fellur niður ef eftirlifandi maki gengur í hjónaband að nýju, en kemur aftur í gildi sé hinu síðara hjónabandi slitið, enda veiti það hjónaband eigi rétt til lífeyris úr sjóðnum. Veiti síðara hjónabandið einnig rétt til lífeyris má eftirlifandi maki velja um hvort hann tekur lífeyrinn eftir fyrri eða síðari makann.

65. gr.

Upphæð makalífeyris er helmingur af áunnum ellilífeyrisrétti hins látna sjóðfélaga skv. 57. og 58. grein.

Makalífeyrir skal hækka um 20% af þeim launum sem lífeyrir skv. 57. gr. miðast við ef hinn látni sjóðfélagi hefur verið í fullu starfi við starfslok, en hlutfallslega lægri ef sjóðfélaginn var í lægra starfshlutfalli við starfslok ef hinn látni sjóðfélagi uppfyllti eitt af þremur eftirgreindum skilyrðum:

- a. Hafi við andlátíð verið í starfi er veitti honum aðild að sjóðnum.
- b. Hafi hafið töku lífeyris fyrir andlátíð og upphaf lífeyristöku hafi verið í beinu framhaldi af starfi sem veitti honum aðild að sjóðnum.

c. Hafi greitt iðgjöld til sjóðsins sem nemur iðgjaldagreiðslum af fullu starfi í 15 ár eða meira og ekki greitt iðgjald til annars sjóðs eftir að greiðslum til þessa sjóðs lauk.

Andist sjóðfélagi, sem flutt hefur sig úr B-deild sjóðsins í A-deild áður en samanlagður iðgjaldagreiðslutími til beggja deildanna nær 3 árum og réttur til framreiknings því ekki fyrir hendi, skal reikna hækkun á makalífeyri skv. 2. mgr. þessarar greinar eins og hún hefði orðið ef sjóðfélaginn hefði ekki skipt um deild.

66. gr.

Hafi hjúskap lokið með skilnaði skal útreikningur makalífeyris miðast við þann tíma er hinn látni sjóðfélagi hafði átt aðild að sjóðnum þegar hjúskap var slitið. Hækkun makalífeyris skv. 2. mgr. 65. greinar reiknast ekki í því tilviki.

Þegar sjóðfélagi sem verið hefur tvígiftur deyr og lætur eftir sig maka og fyrrverandi maka á lífi skiptist makalífeyririnn á milli þeirra þannig að réttur fyrrverandi maka ákvarðast samkvæmt reglu 1. mgr. en réttur maka telst frá þeim degi er hinum fyrra hjúskap var slitið. Hliðstæð regla gildir séu réttthafar makalífeyris fleiri en tveir.

Hafi sjóðfélagi, sem látinn var fyrir 1. janúar 1997, verið giftur oftár en einu sinni og látið eftir sig maka og fyrrverandi maka skal lífeyrir skiptast milli réttthafa makalífeyris eftir ákvæðum laga um lífeyrissjóðinn eins og þau voru þegar sjóðfélaginn lést. Þó skal heimilt eftir 1. janúar 1997 að skipta rétti til makalífeyris á milli fyrrverandi maka og sambúðaraðila skv. 2. mgr.

67. gr.

Hafi sjóðfélagi verið utan hjónabands við andlátið, en einstæð móðir hans, ógift systir hans eða annar ógiftur aðili hefur sannanlega annast heimili hans um árabíl fyrir andlát hans, þó eigi skemur en fimm ár, er stjórn sjóðsins heimilt að greiða hlutaðeigandi makalífeyri, svo sem um ekkju eða ekkil væri að ræða. Á sama hátt er sjóðstjórn heimilt að greiða sambúðarmanni og sambúðarkonu lífeyri ef sjóðfélagi lætur eftir sig barn innan 18 ára aldurs, sem hann hefur átt með hinu eftirlifandi. Einnig er sjóðstjórn heimilt að greiða sambúðarkonu eða sambúðarmanni lífeyri í 24 mánuði þótt ekki sé fullnægt skilyrðum 1. másl. um sambúðartíma, eða ef sambúðaraðili er 50% öryrki eða meira.

Barnalífeyrir.

68. gr.

Börn eða kjörbörn, sem sjóðfélagi sem á aðild að B-deild sjóðsins lætur eftir sig og eru yngri en 18 ára, skulu fá árlegan lífeyri úr sjóðnum þar til þau eru fullra 18 ára, enda hafi hinn látni sjóðfélagi séð um framfærslu þeirra að nokkru eða að öllu leyti.

Ef barn sem er réttthafi skv. 1. mgr. á foreldri eða kjörforeldri á lífi, sem sér um framfærslu þess, skal barnalífeyrir úr sjóðnum vera helmingur af barnalífeyri almannatrygginga. Að öðrum kosti er lífeyririnn tvöfaldur barnalífeyrir almannatrygginga.

Börn eða kjörbörn sjóðfélaga, sem fá elli- eða örorkulífeyri úr B-deild sjóðsins og eru yngri en 18 ára, skulu fá árlegan lífeyri úr sjóðnum þar til þau eru fullra 18 ára, enda hafi sjóðfélaginn séð um framfærslu þeirra að nokkru eða að öllu leyti. Upphæð barnalífeyris skal ákveðin skv. 2. mgr., þó þannig að hún sé sama hlutfall af lífeyri skv. þeirri málsgrein og örorkulífeyrir er af hámarksörorkulífeyri.

Fósturbörn, sem sjóðfélagi hefur framfært að mestu eða að öllu leyti, njóta sama réttar og börn og kjörbörn.

Ef barnalífeyrir er greiddur úr A-deild sjóðsins vegna sjóðfélaga, sem jafnframt á rétt í B-deild sjóðsins, skal ekki greiða barnalífeyri úr B-deildinni.

69. gr.

Hafi sjóðfélagi látið af stöðu þeirri sem veitti honum aðild að sjóðnum eða hafið greiðslur til A-deildar sjóðsins áður en iðgjaldatími náði 32 árum skal barnalífeyrir vera 1/32

af því sem ákveðið er skv. 68. grein fyrir hvert fullt ár, sem sjóðfélagi hafði áunnið sér rétt í deildinni og hlutfallslega fyrir brot úr ári.

Breyting á lífeyri eftir að lífeyristaka hefst.

70. gr.

Ellilífeyrir, örorkulífeyrir og makalífeyrir skal breytast í samræmi við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu sbr. 1. mgr. 54. greinar frá því sem hann var í desember 1996 eða verður ákveðinn skv. 54. grein eða 55. grein þegar lífeyristaka hefst. Hagstofa Íslands reiknar breytingarnar skv. reglum, sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt. Skulu þær reiknaðar mánaðarlega miðað við laun tveim mánuðum áður og birtar sjóðnum. Breytingarnar skulu reiknaðar sem vísitala, sem sett skal 100 fyrir desember 1996.

71. gr.

- Breytingar á lífeyri eftir að taka hans hefst skv. 70. grein tekur til þeirra sem hér greinir:
- Lífeyrisþega hjá sjóðnum í desember 1996, sem kjósa að um lífeyri þeirra fari eftir 70. grein, sbr. ákvæði 73. greinar.
 - Sjóðfélagi, sem hefja töku lífeyris úr B-deild eftir 1. janúar 1997 í beinu framhaldi af starfi sem greitt var af til deildarinnar og ekki kjósa að um lífeyri þeirra fari eftir 72. grein, sbr. ákvæði 74. greinar.
 - Sjóðfélagi, sem hefja töku lífeyris úr B-deild eftir 1. janúar 1997 í beinu framhaldi af starfi sem greitt var af til deildarinnar og eiga rétt til viðmiðunar við laun fyrir hærra launað starf en þeir gegndu næst fyrir töku lífeyris, sbr. greinar 54. a., 54. b. og 54. c., og ekki kjósa að um lífeyri þeirra fari eftir grein, sbr. ákvæði 72. greinar.
 - Sjóðfélagi, sem valið hafa að greiða til A-deildar, sbr. 16. grein.
 - Sjóðfélagi, sem hefja ekki töku lífeyris í beinu framhaldi af starfi sem veitti þeim aðild að B-deild sjóðsins og taka lífeyri, sem ákveðinn er skv. ákvæðum 55. greinar.
 - Sjóðfélagi, sem áttu aðild að sjóðnum vegna niðurlagningar á stöðu skv. grein 15. e. og taka lífeyri, sem ákveðinn er skv. grein 54. d. eða 55. e.

72. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 70. greinar geta þeir, sem fengu lífeyri úr sjóðnum í desember 1996 eða hefja töku lífeyris úr B-deild sjóðsins í beinu framhaldi af starfi sem greitt er af til deildarinnar til þess tíma, ákveðið að í stað breytinga skv. 70. grein fylgi lífeyririnn breytingum á þeim launum, sem á hverjum tíma eru greidd fyrir það starf sem þeir gegndu síðast eða upphaflegur lífeyrir er miðaður við með öðrum hætti skv. 54. grein. Val lífeyrisþega skv. þessu ákvæði tekur einnig til makalífeyrisréttar og er bindandi fyrir hann með sama hætti.

73. gr.

Sjóðfélagar, sem fengu lífeyri úr sjóðnum í desember 1996, skulu ákveða fyrir 1. desember 1997 hvort um breytingar á lífeyri þeirra fari eftir ákvæðum 70. greinar eða 72. greinar. Kjósi sjóðfélagi að farið verði eftir 70. grein skal upphæð lífeyris frá og með þriðja mánuði á eftir ráðast af ákvæðum þeirrar greinar og er það val bindandi upp frá því.

74. gr.

Sjóðfélagi, sem hefur töku lífeyris úr B-deild í beinu framhaldi af starfi sem greitt var af til deildarinnar þar til taka lífeyris hófst, skal eigi síðar en þremur mánuðum eftir að taka lífeyris hefst tilkynna sjóðnum hvort um lífeyri hans skuli fara eftir 70. grein eða 72. grein. Berist slík tilkynning ekki skal farið eftir 70. grein. Velji sjóðfélagi 70. grein með slíkri tilkynningu eða ef engin tilkynning berst skal upphæð lífeyris frá og með upphafi á töku lífeyris ráðast af ákvæðum þeirrar greinar og er það val bindandi upp frá því.

75. gr.

Sjóðfélagi, sem skv. 73. eða 74. grein, kýs að um lífeyri hans fari eftir 72. grein, skal eiga þess kost að velja síðar að farið verði að ákvæðum 70. greinar og er það val bindandi upp frá því. Skal breytingin þá koma til framkvæmda einu ári eftir að hennar var óskað með skriflegum hætti og breytingar á lífeyri skv. 70. grein miðaðar við lífeyri sjóðfélaga í mánuðinum á undan breytingunni eins og hann var ákveðinn skv. 72. grein.

76. gr.

Sé starf, sem verið hefur til viðmiðunar fyrir breytingar á lífeyri, sbr. 72. grein, lagt niður skulu breytingar á lífeyri þeirra, sem haft hafa viðmiðun við það, upp frá því fara eftir 70. grein. Stjórnin getur þó ákveðið önnur viðmiðunarlaun sé eftir því óskað.

VIII. KAFLI.

Greiðsla lífeyris, endurgreiðsla iðgjalda og flutningur réttinda.*Greiðsla lífeyris.*

77. gr.

Lífeyrir úr A-deild greiðist mánaðarlega eftir á, í fyrsta sinn fyrir næsta mánuð eftir þann mánuð þegar lífeyrisréttur myndaðist, og í síðasta sinn fyrir þann mánuð þegar réttur til lífeyris fellur úr gildi. Sjóðfélagi, sem hefur töku lífeyris í beinu framhaldi af starfslokum og hefur fengið fyrir fram greidd laun, skal þó fá lífeyri greiddan fyrir fram.

Nú nær lífeyrisgreiðsla sjóðfélaga í A-deild ekki fjárhæð er svarar til a.m.k. eins stigs réttinda og fyrirsjáanlegt er að um sameiningu við önnur réttindi verður ekki að ræða, og er þá stjórn sjóðsins heimilt að inna greiðsluna af hendi í einu lagi samkvæmt reglum í samræmi við tillögur tryggingafræðinga.

78. gr.

Lífeyrir úr B-deild greiðist mánaðarlega fyrir fram, í fyrsta sinn fyrir þann mánuð þegar lífeyrisréttur myndaðist, og í síðasta sinn fyrir þann mánuð þegar réttur til lífeyris fellur úr gildi.

79. gr.

Mánaðarlega greiddur lífeyrir skal breytast í samræmi við meðalbreytingar á launum skv. 70. grein frá og með næsta mánuði eftir að útreikningur á þeim liggur fyrir. Séu almennar breytingar á launum opinberra starfsmanna fyrirsjáanlegar getur stjórn sjóðsins ákveðið að láta samsvarandi breytingu á lífeyri koma til framkvæmda fyrr en áhrif af hækkun launanna hafa mælst hjá Hagstofu Íslands, sbr. 70. grein.

Í desember ár hvert skulu lífeyrisgreiðslur tímabilsins frá nóvember á árinu á undan til október á sama ári leiðréttar þannig að greiddur verði mismunur á lífeyri sem reiknaður er miðað við launabreytingar hvers mánaðar um sig og þess lífeyris, sem áður var greiddur fyrir sama mánuð.

80. gr.

Umsókn um lífeyri skal vera skrifleg og greiðist lífeyrir frá næstu mánaðamótum eftir að umsókn berst. Þó skal heimilt að greiða lífeyri frá því að réttur til greiðslu stofnast, þó eigi meira en fjögur ár aftur í tímann nema sérstaklega standi á.

Launagreiðandi sem stendur skil á iðgjöldum til sjóðsins skv. 19. eða 23. grein skal tilkynna sjóðnum þegar sjóðfélagi lætur af starfi hjá honum, sem veitir aðild að sjóðnum eða hann hættir greiðslu iðgjalda til sjóðsins af öðrum ástæðum.

Endurgreiðsla iðgjalda og réttindaflutningur.

81. gr.

Heimilt er að endurgreiða erlendum ríkisborgurum, sem flytjast af landi brott, öðrum en borgurum ríkis á Evrópska efnahagssvæðinu, þau iðgjöld, sem greidd hafa verið þeirra vegna í A-deild sjóðsins. Endurgreiðslufjárhæðin skal vera margfeldi grundvallarlauna á greiðsludegi, samanlagðs iðgjaldshlutfalls sjóðfélaga og launagreiðanda og stiga sjóðfélaga. Ekki skal reikna vexti. Stjórnin getur með hliðstæðum hætti heimilað endurgreiðslu á iðgjöldum, sem greidd hafa verið til B-deildar sjóðsins.

Ekki skal að öðru leyti flytja iðgjöld og þar með bundin réttindi til sjóðsins eða frá honum. Þó er stjórn sjóðsins heimilt að gera gagnkvæman samning við annan lífeyrissjóð um flutning iðgjalda, sem veita óveruleg réttindi.

IX. KAFLI.

Skuldbindingar launagreiðenda og sjóðfélaga.

82. gr.

Launagreiðendur og sjóðfélagar bera aðeins ábyrgð á skuldbindingum A-deildar með iðgjöldum sínum.

83. gr.

Ríkissjóður ábyrgist greiðslu lífeyris úr B-deild.

84. gr.

Ríkissjóður og aðrir launagreiðendur skulu vegna fyrrverandi starfsmanna sinna, sem taka lífeyri úr B-deild sjóðsins, greiða sjóðnum þann hluta af lífeyri sem stafar af hækkun á honum eftir að taka lífeyris hófst, sbr. 70. og 72. grein. Hafi sjóðfélagi greitt iðgjald til sjóðsins vegna starfa hjá fleiri en einum launagreiðanda skal hækkun á lífeyri skipt á milli þeirra samkvæmt þeim launum, sem áunninn réttur er reiknaður eftir, og í hlutfalli við réttindaávinning hjá hverjum launagreiðanda.

Hafi verið gerðar breytingar á föstum launum fyrir dagvinnu hjá sjóðfélagum umfram almennar launabreytingar hjá opinberum starfsmönnum innan árs áður en taka lífeyris hefst, skal launagreiðandi greiða sjóðnum þá hækkun til viðbótar við hækkun skv. 1. mgr.

85. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 84. greinar skal ríkissjóður í stað sveitarfélaga endurgreiða sjóðnum þá hækkun skv. 1. mgr. 84. greinar, sem verður á lífeyri kennara og skólastjórnenda vegna almennrar hækkunar á launum opinberra starfsmanna.

Til frádráttar á endurgreiðslu ríkissjóðs skv. 1. mgr. komi þau viðbótariðgjöld sem sveitarfélög greiða vegna kennara og skólastjórnenda grunnskóla. Séu viðbótariðgjöld á árinu hærrí en endurgreiðslukrafa skv. 1. mgr. skal mismunurinn geymdur í sjóðnum og komi til lækkunar á síðari endurgreiðslukröfum.

86. gr.

Stjórn sjóðsins er heimilt að fengnu samþykki fjármálaráðherra að taka á móti greiðslu í reiðufé eða skuldabréfi frá launagreiðendum öðrum en ríkissjóði til uppgjors á áföllnum skuldbindingum hans vegna hækkana á lífeyri skv. 84. grein.

Áfallin skuldbinding skv. 1. mgr. skal byggð á tryggingafræðilegu mati á áunnum lífeyrisréttindum viðkomandi sjóðfélaga á uppgjorsdegi. Frá þannig reiknaðri skuldbindingu dregst hlutdeild viðkomandi launagreiðanda í eignum B-deildar sjóðsins. Sú hlutdeild skal vera sama hlutfall af heildareign deildarinnar og skuldbinding hans er af heildarskuldbindingu hennar. Til eigna í þessum útreikningi skal ekki telja óráðstöfuð viðbótariðgjöld,

sbr. 85. grein, eða önnur viðbótariðgjöld og greiðslur, þ.á m. greiðslur skv. 1. mgr., sem eru til lækkunar á skuldbindingum launagreiðenda skv. 1. mgr. 84. greinar.

Sé skuldbinding launagreiðanda gerð upp með skuldabréfi skal það tryggt með ábyrgð ríkissjóðs eða uppfylla með öðrum hætti ákvæði 25. greinar.

X. KAFLI.

Ýmis ákvæði.

Bann við framsali og veðsetningu.

87. gr.

Réttur til lífeyris skv. samþykktum þessum verður ekki framseldur eða veðsettur né verður gert í honum fjárnám eða löghald. Enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða þrotabúi hefur rétt til að skerða kröfuna á nokkurn hátt og eigi má halda lífeyrisfé eftir til greiðslu opinberra gjalda að frátöldum afdrætti staðgreiðslu opinberra gjalda skv. lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda.

Gildistaka.

88. gr.

Samþykktir þessar, sem settar eru samkvæmt lögum nr. 1/1997, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins taka gildi við birtingu þeirra.

Stjórn sjóðsins getur ákveðið breytingar á samþykktum þessum. Taka þær gildi eftir að hafa hlotið staðfestingu fjármálaráðherra skv. 7. gr. laga nr. 1/1997, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins og verið birtar.

Með vísan til 7. gr. laga nr. 1/1997, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, staðfestast samþykktir þessar hér með.

Fjármálaráðuneytinu, 5. mars 1997.

Friðrik Sophusson.

Magnús Pétursson.

AUGLÝSING

um breytingu á gjaldskrá Orkubús Vestfjarða fyrir raforku.

Samkvæmt lögum nr. 66/1976 hefur ráðuneytið staðfest eftirfarandi breytingu á gjaldskrá Orkubús Vestfjarða fyrir raforku er taki gildi 1. apríl 1997:

Gjaldskrá Orkubús Vestfjarða fyrir raforku nr. 318 6. júní 1996, með áorðnum breytingum:

Allir liðir gjaldskrárinnar hækki um 3% frá og með 1. apríl 1997.

Iðnaðarráðuneytinu, 18. mars 1997.

F. h. r.

Jón Ingimarsson.

Steinunn Bjarmann.